

мають всі передумови для розвитку, але він залежить від стабільності, як політичного так і економічного характеру. Уряд повинен створювати сприятливі умови для їх діяльності, а сам фермер зобов'язаний дотримуватись принципу, отримання прибутку при збереженні і нарощуванні родючості ґрунтів, високої продуктивності земельних ресурсів, охорони земель від антропогенних та природних явищ. Для ефективного розвитку фермерства на Закарпатті необхідно добиватися субсидій та дотацій з державного і місцевого бюджетів; здійснювати кооперацію для забезпечення і реалізації сільськогосподарської продукції та продовольства з ініціативи територіальних громад регіонів України.

Список використаної літератури:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Лановий В. В. Держава без землі не існує. Землевпорядний вісник. 2012. № 12. С. 4-8.
3. Сільське господарство України за 2018 р. Статистичний збірник України. Київ : Держстат України, 2019. 392 с.
4. Спаський Г. В. Підвищення ефективності функціонування фермерських господарств Закарпаття. Економіка АПК. 2017. № 3. С. 50-58.
5. Статистичний щорічник Закарпатської області за 2018 рік. Ужгород : Головне управління статистики у Закарпатській області, 2019. 558 с.

Ліба Наталія Степанівна,
д.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу
Мукачівського державного університету

АСПЕКТИ КОНЦЕПЦІЇ НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

У пошуку нових ефективних форм і методів функціонування та розвитку промисловості, адекватних сучасним викликам, кожна країна намагається максимально врахувати макроекономічну, технологічну, інституційну специфіку власної економіки. Водночас активно опрацьовується світовий досвід здійснення структурних зрушень, удосконалення інституційного середовища, залучення соціальних чинників для прискорення економічного зростання. Це зумовлює певні відмінності національних моделей неоіндустріалізації, які сьогодні формуються та реалізуються урядами різних країн [1].

Формування теоретичних та методологічних принципів регіональної промислової політики в Україні відбувалось в умовах глибоких трансформаційних змін у системі економічних відносин, пов'язаних з закладанням елементів ринкової економіки. Складний період трансформаційних змін та задекларований урядом соціально-орієнтований тип ринкової економіки призвів до руйнування існуючого механізму організаційно-економічного управління розвитком регіонів. Особливо

складно період трансформаційних змін відбувався у промисловому секторі, що пов'язано з невідповідністю структури промислового сектору (за організаційно-правовими характеристиками, типом організаційно-економічних та техніко-економічних відносин, характером відтворювальних процесів) вимогам ринкової економіки.

Загалом, елементи регіональної промислової політики, яка сформувалась протягом незалежності в Україні підпадають під принципи моделі ліберального постіндустріального розвитку:

- чіткий розподіл всього суспільного виробництва за секторальним принципом на три основні сектори: первинний (сільське господарство), вторинний (промисловий) та третинний (сфера послуг). В українській економіці спостерігається формування постіндустріального типу моделі, а саме домінування сфери послуг;

- зорієнтованість на лібералізацію суспільно-економічних відносин, відхід від суспільно-корисних до індивідуальних інтересів, розширення можливостей для суб'єктів підприємницької діяльності, кардинальні зміни у системі регуляторних інститутів;

- зменшення регуляторних та адміністративних функцій держави, процеси роздержавлення та приватизації, зміни в організаційно-економічній системі управління.

Застосування моделі ліберального постіндустріального розвитку призвело до масштабної деіндустріалізації економіки, до уповільнення процесу розвитку промислового сектору.

Протягом останніх років запропонована модель ліберального постіндустріального розвитку, показала свою неспроможність. Результатом її застосування став перехід до неефективної структури економіки, втрати важливих галузей виробничої діяльності і, як наслідок, соціальний та економічний занепад у розвитку цілих регіонів країни.

Все це обумовлює необхідність перегляду теоретичних принципів регіональної промислової політики та переходу до моделі реіндустріалізації і неоіндустріалізації, пріоритетом якої є відновлення індустріального розвитку на більш якійсній техніко-технологічній основі.

Концептуальні основи теорій реіндустріалізації і неоіндустріалізації формуються в економічній науці в посткризовий період 2008-2009 рр. на фоні усвідомлення негативних наслідків процесу деіндустріалізації та спаду промислового виробництва. Відмінною особливістю неоіндустріалізації є зміна підходів до розвитку промислового сектору та матеріального виробництва загалом.

Неоіндустріалізація – це наступний крок індустріалізації, який визначається:

- поступовим переходом від індустріальної на інноваційної моделі розвитку промислового сектору;

- створенням всіх умов для забезпечення екстенсивного типу розвитку промисловості на основі оновлення техніко-технологічних процесів;

- забезпеченням розвитку наукоємних галузей промисловості, які є «двигунами» неоіндустріалізації;

- посиленням ролі високотехнологічних секторів промисловості.

Теорія неоіндустріалізації має свої позитивні та негативні моменти. Серед позитивних аспектів нової індустріалізації можна виділити:

- зміну структури промислового сектору на користь розвитку наукомістких галузей;
- необхідність у проведенні глибоких трансформаційних змін у організаційній структурі промислового сектору з позицій стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу;
- зростання ролі інвестицій в людський капітал та збільшення частки кваліфікованих трудових ресурсів;
- поглиблення глобалізаційних процесів, розширення можливостей для кооперування у промисловому секторі.

Серед негативних аспектів концепції неоіндустріалізації можна виділити поглиблення проблеми безробіття, особливо у зв'язку зі зростанням структурного безробіття (зменшення попиту на робочу силу за окремими професійними напрямками; занепад в окремих, неперспективних галузях промисловості тощо). Крім того негативним є і поглиблення міжнародного поділу праці; зростання протиріч між розвиненими країнами, промисловий сектор яких є більш гнучким та зорієнтованим на інноваційно-інвестиційний напрям розвитку та іншими країнами, для яких доступ до сучасних науково-технічних розробок є обмеженим.

Роль регіональної промислової політики у концепції неоіндустріалізації суттєво зростає. Запропоновані вище позитивні та негативні аспекти концепції засвідчують необхідність повернення до питання ролі держави та сформованих нею інституцій у питанні регулювання промислового сектору регіону.

Отже, для досягнення стабільного розвитку промислового комплексу регіону необхідно застосовувати підходи концепції неоіндустріалізації, які ґрунтуються на екстенсивному розвитку промислового сектору регіону на основі інноваційного оновлення техніко-технологічної його складової. Доцільно запропонувати нову парадигму інноваційного розвитку промислового комплексу, в основу якої закладені такі положення: інноваційна підтримка пріоритетних напрямів розвитку основних об'єктів промислового комплексу регіону; концентрація регіональної промислової політики на інноваційних можливостях регіону; основою успішного розвитку є постійне інноваційне оновлення, а саме, інноваційна спрямованість в усіх сферах діяльності суб'єктів господарювання; альянс держав-приватного партнерства з метою використання досягнення науки у виробничому процесі.

Список використаної літератури:

1. Залознова Ю.С. Економічні та соціальні проблеми розвитку промисловості: монографія / Ю.С. Залознова; НАН України, Ін-т економіки промсті. – Київ, 2017. – 288 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>